

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Codex traditionvm Corbeiensivm

Falcke, Johann Friedrich

Lipsiae ; Gvelpherbyti, 1752

§. 380. De traditione Sini et comitis Brunonis in villis Hersiti et Erkli intra pagum Nithega, nec non de turbulento statu Germaniæ sub Regibus Ludovico IV et Conrado primo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36114

pro se et pro uxore sua uuedrute alteram in *reginuuerfking-* gubernante
hus (c). Corbeiam
 Bouone II.

§. 380.

Tradidit fini familiam I. pro se et uxore sua euuefe in *herfiti* (d).

tra-

Haken seine freundlichen leiben Hauffrauen freyewilligh beleibzuchtiget haben und beleibzuchtigen iegenwerdige mith den Zehenden zu *Harderode in der Herfchaap Homburg* belegen und de Zehenden zu *Pegeforpff* in dem Gerichte zum Polle belegen sambt den fleisch Zehenden. auch widder mith vier kotthoffen dafelbest. welche itzo *Ludeke Tappe Engelbart Gerke Warnecke und Hans Lathuth* bewonen, dazu noch mith einem besoffenen Werder in der *Wesser* bey *Pegeforpff* belegen sambt aller vurgefchriebenen Guthern sambt und besondern zu belehnungen und gerechtigkeiten im Holzte im Felde in Wasser und Weiden, wie die von *olderfhero* dabey an und zugehoret oder noch billigen dazu gehoreten oder darzu gebracht werden kunden oder mochten so ich vur meiner perfohn vurwaltet und hennferner zu verwalten bekommen wurde nichtes davon ausbescheiden in massen und gestalt ich *Hartungs Hake* von der Domprobstey zu *Minden* bishero zu Lehene gedragen. und wir und unferer nakomen sollen und wollen gemelter *Annen von Munchhausen* dieser Leibzucht rechte herren und warende welen. so viel wir des zu rechte zuthuende schuldig. begeben sich aber das *Anne von Munchhausen* ane man leibes erben dotlichen abginge welches auch zu Gott allemechtigen freidt alsse dan sol nicht desto weniger *Hartung Haken* seine dochter der wir der einer geboren und von *Annen von Munchhausen* leib kindern geboren wurden mit vurgerurten Gutheren nichtes davon aufbescheiden auf gleiches fals ihres freundlichen leiben vaders fleissige an uns gefchehene Pitten hiermit in bester form alsse wir zu rechte oder sunften bestendigst kunnen oder mugen ausdruecklich versehen und beleibzuchtiget. alles ane argelift und geferde und haben des in Urkunde der Warheit unfer Dombprobstey rechte einsegell vur uns und unfer mithbenomten weiffentlichen an duffen breib thuen hangen. Im Jar nach Christi unferes herren Geburt tausend vunffhundert unde im achte und festigsten am Mittwoch nach iubilate.

Hac charta posterior quamuis non sit artis specimen, societate dignum linguae germanicae, emendari tamen ex ea possunt Tabulae genealogicae D. Behrensii, qui p. 87 asserit, *Annam Iohannis de Munchhausen* filiam fuisse uxorem *Hartungi de Harcke*. Hoc inter errores typographicos referri non potest, siquidem idem in Indice repetitur. Potest autem ex ea itidem suppleri praestantissima Historia dominorum de Munchhausen, in qua quidem p. 48. recte asseritur, dictam modo *Annam* uxorem fuisse *Hartungi Hakenii*, ipsam vero antea nuptui elocatum fuisse *Theodorico de Ribbesbuttel*, non indicatur.

- (c) Villam *Reginuerfkinghus* positam fuisse in pago *Suilbergi*, didicimus ex vtilissimo De villa Registro Sarachonis. Hac villa videtur desolata esse. In toto enim illo tractu, *Reginuerfkinghus* in quo pagus *Suilbergi* quondam exstitit, nullus eiusdem nominis vicus hodie exstat, cui vlla similitudo cum nomine villae nostrae intercedit. Fortassis est eadem vicus *Rengershusen*, cuius ecclesia spectat ad ecclesiam in vico *Avenshusen* in pago *Suilbergi* vno milliari sito ab vrbe *Einbeck*, olim ad comitatum *Dasseliensem* relata, in quo vtiq; abbatia nostra nonnihil bonorum possedit. Id libri feudales archiui nostri, vulgo dicti *Lehn-Saal Bücher*, restantur. De his in *Clientela Corbeiensi* pluribus. Cum vero comes *Sigisfridus* tam in pago *Suilbergi*, quam in pago *Tilthi*, bona quaedam possederit, nemo non videt, nos optimo iure §. 104. illum ad progenitores comitum de *Dassel* et nobilium dominorum de *Homburg* retulisse.

- (d) *Herfiti* villa situm indicat abbas noster Saracho, referens, eam fuisse in pago *Ni-* De villa
ibega *Herfiti* in

Ddd d 3

Ab anno
900 vsq[ue]
916 re-
gnante
Hludo-
uico

tradidit bruno comes pro patre suo luidolfo III mansos et XXXX iugera et XIII. mancipia in *erkli* (e).

§. 381.

pago
Nithega.

ibega sitam, docens, designari vicum *Herste* seu *Hesse*, in episcopatu Paderbornensi haud procul ab oppido Nihem conspicuum. Putamus autem, hanc esse eandem villam, cuius meminimus supra §. 220. not. (p) et ipse ad annum 1203, Widekindus Corbeiensis abbas, atque eodem anno Bernhardus III, episcopus Paderbornensis §. 349, in diplomatibus adductis meminerunt.

De villa
Erkli in
pago
Nithega.

(e) Villa *Erkli* erat in eodem pago *Nithega*, Sarachone abbate teste. Designatur vicus *Erclen*, locus in episcopatu Paderbornensis regionibus haud procul ab oppido *Brakel*. Eiusdem villae iam supra mentionem iniecit §. 224, ubi attulimus litteras Henrici Corbeiensis abbatis ad annum 1296. E quibus patet et intelligitur, villam *Erclen* non procul abesse a villa *Bennebusen*, in qua celebratissimus *Luidolfus comes* seu *dux Saxoniae* bona olim Corbeiensibus quadam tradidit. Decima, ad eandem villam proueniens, ecclesiae Corbeiensis est. Id comprobant bullae papales, *Adriani IV* ad annum 1154, *Victoris* ad annum 1161, aliorumque, in *Historia Corbeiensis* producenda. Sitos ad eandem villam ex feudo habebant olim a Corbeiensis ecclesia aliquot mansos Domini dicti de *Ermerinbusen*, de quibus in Clientela Corbeiensis pluribus; comites vero de *Perremunt* ius aduocatiæ, quo iure iterum domini de *Assenburg* a dictis comitibus subinfeudabantur, diplomatis testibus, quæ iam publici vsus ergo in lucem emittuntur. Ex hisce simul patet, potuisse bona ecclesiastica libera esse ab *angaria* et *parangaria*, id est, *aduocatiæ exactione*. En vnum:

In nomine domini amen Nos *Burhardus de Assenburg* miles notum facim⁹ pñtib⁹ et fñis, quod cum voluntate et expresso sensu dñe *agnetis* nre uxoris *Burghardi* canonici maioris *Egberti* canonici scōrum Petri et Andree ap̄lorum paderburnensiu *Ioh̄s* canonici sc̄i Petri Huxariensis eccliarum *Bertoldi* et *Wernberi* filioru nrōu et *Sophie* filie nre et oim eoru quoru ad hec sensus fuerat merito req̄rend⁹ vendidim⁹ henrico plebano in *Erclen* et ecclie sue eiusq̄, successorib⁹ ppetuo aduocatiæ seu ius aduocatiæ quam et quod habuim⁹ in ecclia et ei⁹ dote ac bonis uniuersis et singulis ipsi⁹ in villa eadem vel extra villã sitis ubicunq̄, ita quod nos seu nri heredes ratione aduocatiæ p̄cẽ nullã exactionem nullam petitionem nullum ius omnino retinebim⁹, nec de cetero usũpabim⁹ in bonis ecclie p̄cẽ aut hominibus ea colentib⁹ in futurum sed ab omni exactione petitione et angaria eadem ecclia cum suis dote et bonis libera ppetuo pmanebit. hanc vero aduocatiæ a nobis et ab heredib⁹ nris emit p̄fat⁹ henric⁹ p salute aĩe sue et ut ipsius memoria a suis successorib⁹ iugiter peragatur ibidem p quadraginta marcis denariorum *Bracle* et huxarie legalium, quas nobis recognoscim⁹ esse numeratas traditas et integraliter p̄solutas, p̄cẽam insup venditiõẽ fecim⁹ cum approbatione consensu et ratihabitatione dñi *hermanni* comitis et *hildeboldi* domicellorum *fratru de Perremunth* et heredu eorundẽ a quib⁹ aduocatiã p̄cẽam in feudo habuim⁹ et cũ ratihabitatione consensu et confirmatione venerabilis dñi nri *Ropti* abbatis et conuent⁹ ecclie *Corbeyen*, ad quos eiusdẽ aduocatiæ p̄petas dinoscitur ptinere. Ut autem hec nra venditiõ rata pmaneat et inuolabiliter obseruetur nos una cum nris heredib⁹ ipsam fideliter attendere et seruare p̄mittim⁹ bona fide et ad certitudinem ampliozem p̄ntem lram desup sc̄ptam nro sigillo et sigillis domini *Bertoldi* p̄positi ecclie orientalis in paderborne fratris nri atq̄, consulum ciuitatis *Bracle* dedim⁹ et dare obrinim⁹ publice roboratã. Nos vero *Bertold⁹* p̄ptus p̄cẽus et *Segehardus* rufi *Bertold⁹* de *ermwordessen* p̄consoles *Albert⁹* *Volquini* *Iohannes de Benninbusen* *Nicolaus de monte theodoric⁹* de *Voltesen* et *Volgmar⁹* consules in *Bracle* p̄fate venditioni et emptioni p̄ntes interfuim⁹ vidim⁹ et audiim⁹, quod supradẽ dñi *Burchardi* filii et heredes in p̄missis omnib⁹ senserunt et ad ipsius et eorum

eorum requisitionem atq; preces sigilla etiam nra presentib⁹ apponi feci- et gubere-
 m⁹ p testimonio et ppetua notitia omium pdecessorum presentib⁹ Bertoldo nante
 plebano in Brakle et albrone monacho dco de Eilen. *frederico de Im-* Corbe-
messen. hermanno de kouen. Godefrido de Modekessen et henrico de Ost- iam
bem famulis castellanis in hindeneburg. *Euerhardo de Mengersen.* Bouo-
 Bernharo dco van den Wanden et pluribus fide dictis. Actum et ne II.
 datum in ciuitate Brakle XII. kl. decemb⁹s anno dñi M. CCC. unde-
 cimo.

En alterum:

Ad perpetuam rei memoriam Nos *Robbertus* dei gra abbas krafto
 prior et conuentus ecclie Corbeien. ordinis sci Bndicti notum facim⁹
 pntib⁹ et fut⁹is quod henric⁹ rector in *Erclen* aduocati ecclie et dotis
 ipius in *Erclen* quam *Borghardus miles de Assburgh* et sui heredes a no-
 bili *h⁹manno comite de permuth* et idem *h⁹mann⁹* et sui heredes a nobis
 et ab ecclia corbeyen. in feudo tenuerant iusto ab eis emtionis titulo
 ppaui ita quod idem *Borghardus* p se et suis heredib⁹ pfato comiti et
 comes ipse ac *hildeboldus* eius frater p se et eorum heredibus huius
 aduocatie feudum et utile dominium nobis ad utilitatem ecclie in *Erclen*
 resignarit voluntarie publice et patenter. Nos v^o adtendentes pfati
 henrici piam voluntate pfata resignationem ratam habuim⁹ atq; firmam
 et cu unanimitate cofilio et uno sensu ppetuam talis aduocatie ecclie in
Erclen ppetuo tribuim⁹ et donam⁹ et volum⁹ ipa eccliam eius dotem
 et omnia bona eius in villa et extra sita ubicuq; tam habita qua etiam
 habenda atq; homines eade colentia ab omni aduocatie one et ab oi
 angariaru et pangariaru turbatione imunes existe et gaudere iure et
 comodo ppetue libertatis. In hui⁹ nre donationis et libertatis robur
 ppetuum pntes nras nris sigillis dedim⁹ roboratas. datum Corbeie
 idus mensis ianuarii anni dñi M. CCC. duodecimo.

Sigilla abbatis Robberti et capituli Corbeiens.
 sunt eadem, que diplomati Robberti abbatis,
 quod xri incisum exhibuimus, adfixa adherent.

Brunonem comitem, qui sita in hac villa *Erkli* bona tradidit, ad posteros *Lud-*
dolfi Saxonie ducis, atque ad Brunuicenses comites, referendum esse, negare pos-
 se quempiam, qui omnia momenta predicta de stirpe Brunoniana probe confi-
 derauerit, credere nequimus. Cum autem hic *Bruno* fuerit oporteat coniux *Fretbe-*
rune, sororis regine *Mabilde*, quam illum anno 914 duxisse asseruimus supra §.
 104. not. (n); videntur sequentes traditiones in codice nostro comprobare non am-
 plius referenda ad etatem abbatis Corbeiensis *Bouonis II*, quippe quem anno 916
 obuisse, chronicon nostrum, tunc scriptum fere, refert. Infra §. 400 iterum
 mentio iniicitur abbatis *Geyberni*, qui abbatie nostre pcedit ab anno 949 vsque
 ad 965, inter quem vero et *Bouonem II* abbates Corbeienses fuere *Folemarus* et *Bo-*
uo III, qui abbatiam nostram gubernarunt ab anno 916 vsque 949.

Sub *Folemaro* et *Bouone III* abbatiam nostram non magna cepisse incrementa,
 e traditionibus nostris apparet. Id vero turbulentissimo Germanie statui, et in-
 primis Saxonie nostre, est adscribendum. Inter arma silent leges. Et belli
 tempore scholae et academie florere non solent. E schola omnis nostra salus,
 dixere veteres Corbeienses. Cum enim proceres Saxonie nostre filios suos in
 scholam mittere non valerent, nulla illis data erat occasio, inuisendi li-
 beros suos et *Corbeiam* nostram, eidemque beneficiendi. Nam tempore regis
Hludouici, id est, anno 906 *Ungarii* vsque in Saxoniam nostram penetrauerant,
 audaces facti per dissidia intestina Germanorum, primo in *Baioariam* se effundunt,
 atque igne, cadibus et rapinis grassando *Alemanniam*, *Franciam*, *Thuringiam* et *Sa-*
xoniam

Ab anno
900vsque
916 re-
gnante
Hludo-
uico
et guber-
nante
Corbe-
iam
Bouo-
ne II.

xoniam percurrunt. Direpta enim sunt villa, templa incensa, cenobia flammis de-
leta, incolæ interfecti, sacerdotes trucidati. Quamvis Hludouicus rex ad hanc re-
frenandam audaciam ex Alamannis, Franciis ac Baiuariis, exercitum contraheret, in-
feliciter tamen cum eis congressus tantam cladem accepit, ut in maximas angustias
coniectus pacem auro atque annuo tributo redimere debuerit, quibus agitatus satis
iniquis et cruciatus doloribus morbum fatalem contraxit, quo inualescente paulatim
eius membra frigore soluta anno 911 spiritum emisit in auras, vti Chronicon no-
strum Corbeienſe manuſcriptum teſtatur. Cum hoc autem Hludouico ſtirps
maſculina Caroli M. in Germania eſt exſtineta. Volebat ergo Francorum popu-
lus Oddoni comiti diadema regni imponere, qui vero, iam ſeſſus ſenilibus annis, de-
tractabat imperii onus. Delectus igitur eius conſilio Chuonradus, cuius patris auro
filiam regis Hludouici Gerburgam duxerat, vti Chronicon excitatum refert.
Hoc factum eſt anno 911; anno autem 912 comes Oddo eſt mortuus. Regna-
uit Chuonradus vsque in annum 918, quo Heinrichus, filius Oddonis, regnum ſus-
cepit, qui anno 936 obiit, teſte Chronico excitato.

Incidit autem regnum Chuonradi ipſum in turbulenta tempora æque ac Hludo-
uici infantis. Anno enim 915 iterum Ungarij prouincias eiſ et trans Rhenum,
noſtramque Saxoniam dopulabantur; qua barbarorum irruptione etiam Heriforden-
ſe cenobium euerſum, Hiruſeldenſe templum ad Luppiam, meritis Ide duciſſe cla-
riſſimum, ſpoliatum, nec Corbeienſe monaſterium manſiſt illaſum, ipſi vero Corbeien-
ſes noſtri ſe cum theſauris et ſuppelleſtile inter arbores ſaltus Suligo abſconderunt.
Dani vaſtationem Saxonie intulerunt, quibus vero Rainbern ſe fortiter oppoſuit, eoſ-
que ingenti clade proſtrauit. Hæc accidiffe vere ineunte, probabile eſt. Cum
enim eodem anno Chuonradus rex bellum geſſerit ad Heresburg contra ducem
Heinricum, qui vero, eodem Chronico teſte, copias regis tanta clade cæcidit,
vt dictum ſit: tantus vbi infernus, qui caſos deuoret omnes? cladem Heinrichus
fratri Chuonradi Euarbardo attuliſſe videtur autumnali tempore. Quibus pera-
ctis, ipſe rex Chuonradus coacta et congregata omni Francorum virtute venit ad
perquirendum Heinrichum, quem in præſidio vrbis, quod Grona dicebatur, late-
re audiebat. Quare oppugnare illud ſtudiuit. Id latius e Chronico noſtro re-
fert Widekindus p. 636. Ita autem Saxonie noſtra, quæ hucusque barbaris for-
midabilis erat, in ſpolium truculentorum ceſſit. Quid ergo Saxonibus, et Cor-
beienſibus noſtris reliquum erat, niſi, quemadmodum hi ipſi referunt, vt de re-
parandis ædibus, templis, cenobiis ac penatibus, cogitarent? Interim
legimus in Traditionibus noſtris, bona quædam tradita eſſe eccle-
ſiæ noſtræ, quæ præſidente ſuis abbate Folcmaro, qui ab anno
916 vsque 942 eccleſiam rexit, donata eſſe, nullus non
perſpicit. Immutare ergo voluimus annorum
conſignationem, margini appoſitam.

TRA-